

Éberhardt Gábor¹

A migráció azonosítható és azonosíthatatlan személyazonossága, mint új tipológiai elem

Absztrakt

A migrációs elméletek megjelenésének klasszikus időszakát követően, a 21. század elején a globalista világra jellemző, felgyorsult, tömeges (nép)vándorlási hullám újabb tudományos kutatások alapjait képezte. A modern, aktuális társadalmi viszonyokat, migrációs jelenségeket elemző, leíró tudományos publikációk és a tematikus kutatási eredményeim alapján megállapítottam, hogy az ellenőrizhető (verifiable person) és az ellenőrizhetetlen (unverifiable person) személy, mint migrációtípológiai elem – nem leírt, nem publikált.

A fogalom bemutatásának idegen- és menekültrendészeti megközelítése rámutat olyan hiátusokra, amelyek nemzetközi felületen történő jogi-, eszköz- és rendészeti módszertani korrekciót igényelnek a Genfi Konvenció szellemiségének erősítésére, biztosítva az államok szuverenitásának védelmét.

Kulcsszavak

ellenőrizhető személy (*verifiable person*), ellenőrizhetetlen személy (*unverifiable person*), migráció, rendészet, vándor

Bevezetés

A modern magyar, centralizált állami rendőrség feladatrendszerében az egyik legjelentősebb hatású szervezet átalakítást váltotta ki a határőrség megszüntetése és beillesztése (Ritecz, 2017, 642-673. o.), amelynek következtében 2008. január 01-től az integrált rendészeti szervezet látja el a határrendészeti feladatokat (2007. XC tv.) Ezt az új szervezetet és feladatrendszert állította nemzetközi figyelemmel kísért próbatétel elé a 2014-2015. esztendőkből az államhatárunkat ért irreguláris, tömeges nyugat-balkáni vándorlási hullám.

A rendőrségi törvény 2019. évi módosításának általános indoklása szerint az idegen-, menekült-, állampolgárságügyi hatóság feladatrendszerében az elmúlt évek komplex migrációs hatásai miatt a menekültügyi és idegenrendészeti feladatok túlmutatnak az általános közigazgatási jogkörökön. Ezen felül a menekültügyi és idegenrendészeti feladatok között a köz-, valamint nemzetbiztonsági kockázati tényezők lehetséges fennállása, annak kiszűrése érdekében indokolt a hatóság rendvédelmi feladatokat ellátó szervvé alakítása. A törvénymódosítás alapján 2019. július 1-jétől a hatóság rendőri szervként, idegenrendészeti szerv megnevezéssel működik tovább és rendvédelmi feladatokat ellátó szervvé alakult (2019. XXXV. Tv.).

¹ Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Doktori Iskola, PhD hallgató

A migrációról általában

A globális humán migráció társadalmi jelenségének változó, de összességében folyamatosan növekvő mérete miatt a magyar jogtörténet egyik legmeghatározóbb időszaka az 1900-s évek eleje volt. A jogalkotó ekkor arra kényszerült, hogy átfogóan szabályozza a folyamatokat, a migrációban érintettek jogait, kötelezettségeit, az eljárási rendet. (Sallai, 2013, 61-63. o.) A „magyar rendészettörténet atyjai” a 20. század közepén figyelmeztettek a migráció jelenségének veszélyeire, kockázati tényezőire is (Sallai, 2015, 135. o.). A társadalmi változások történelmi léptékű változásait kutatók leírásaiból számos elméleti megközelítés jelent meg. A tematikus tanulmányok bemutatják, hogy a globalizált világra jellemző felgyorsult, tömeges migráció időszakában új kifejezések és jellemzők váltak felismerhetővé, (Hautzinger, Hegedűs, Klenner, 2014, 7-19. o.), amely tudásbázis biztosította a saját migrációs kutatásomhoz is a lehetőséget egy új migrációtípológiai elem felismeréséhez, leírásához.

A migráció globális kontextusban történő értelmezése szerint egy személy mozgása államhatáron (nemzetközi migráció) keresztül haladó, vagy egy államon belül (belső migráció) egy évnél hosszabb ideig történő tartózkodással valósul meg. A jelenség ténye független az önkéntes vagy a kényszeres okoktól, annak reguláris, irreguláris típusától. Az Európai Unió értelmezése szerint a migráció az az emberi cselekvés, amely során valamely személynek legalább 12 hónapig a szokásos tartózkodási helye egy EU-tagállam területén van úgy, hogy korábban egy másik EU-tagállamban vagy harmadik országban tartózkodott (URL 1).

A Nemzetközi Migrációs Szervezet leírásában a globalista értelmezés kiterjesztésével alkalmazza a migráns, a migráció kifejezését, amely szerint az a személynek vagy azok csoportjának bármilyen mozgása államhatárokon keresztül, vagy egy államon belül, függetlenül annak időtartamától, céljától és okától. Ez lefedi a migráció valamennyi formáját, a migráció különböző motívumait. Magába foglalja a menekülteket, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket, a gazdasági migránsokat és más célokból - ideértve a családdegyesítést is - mozgó személyeket egyaránt (URL 2). A ma is helytálló értelmezés szerint „a migráció az egyén bátor akaratának kifejeződése a nehézségek túllépése és egy jobb élet élése felé.” (Annan, 2006), ami a tipológiailag semleges jelentésével lefedi a spontán és kényszer migráció mindkét faktorját.

A migráció többségében társadalmi jelenség olyan kísérő jellemzőkkel, amelyek konfliktusok alapjait képezhetik. Amennyiben ezek a konfliktusok térben kiterjednek és időben elhúzódnak a hatékony megelőzés, vagy kezelés hiányában, úgy súlyos társadalmi, gazdasági feszültségeket generálhatnak (Ritecz, Sallai, 2016, 23-29. o.).

A migráció az emberré válás fejlődésének részét képezte az emberiség Földet benépesítő elterjedésében. A történelmi korszakok idegen, vándor (wanderer) kifejezését a társadalmi fejlődés sem hagyta módosítás nélkül (Balogh, 2008, 414-426. o.). Jómagam a vándor kifejezést preferálom, mivel az értelmezése lefedi a reguláris és irreguláris migráció alanyait és független a személy jogi státuszától.

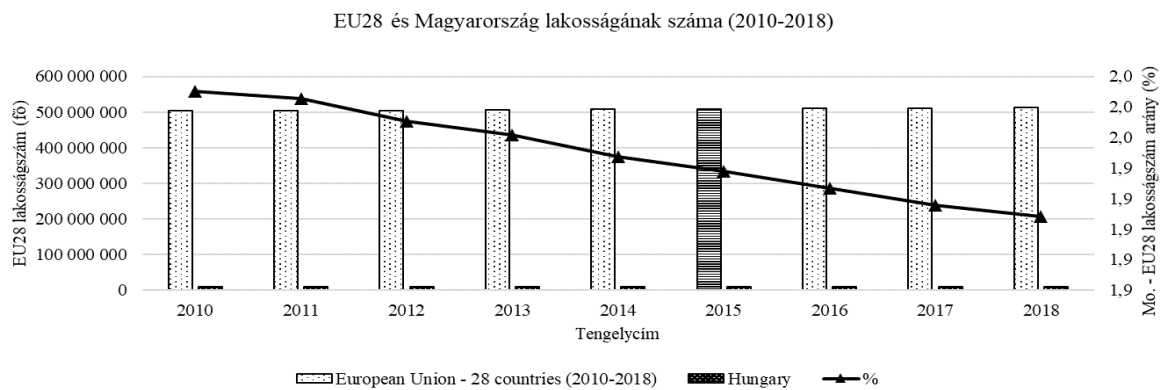
Magyarország rendészeti érintettsége a legújabb kori tömeges vándorlásban

Jelenkori források alapján helytálló az értelmezés, amely szerint a tömeges migráció általában eseményhez (Ritecz, 2018, 66-78. o.) vagy eseménysorozathoz köthető, amely évekig, évtizedekig is fennállhat, de jellemzően annak időszaka lezárul és általában állandó, vissza nem térő áttelepülést eredményez (Pok, 2012.). A kifejezés általános értelmezése ugyan az irreguláris jellegre utalhat, de az megjelenhet ellenőrzött keretek között is (Éberhardt, 2019, 42-52. o.).

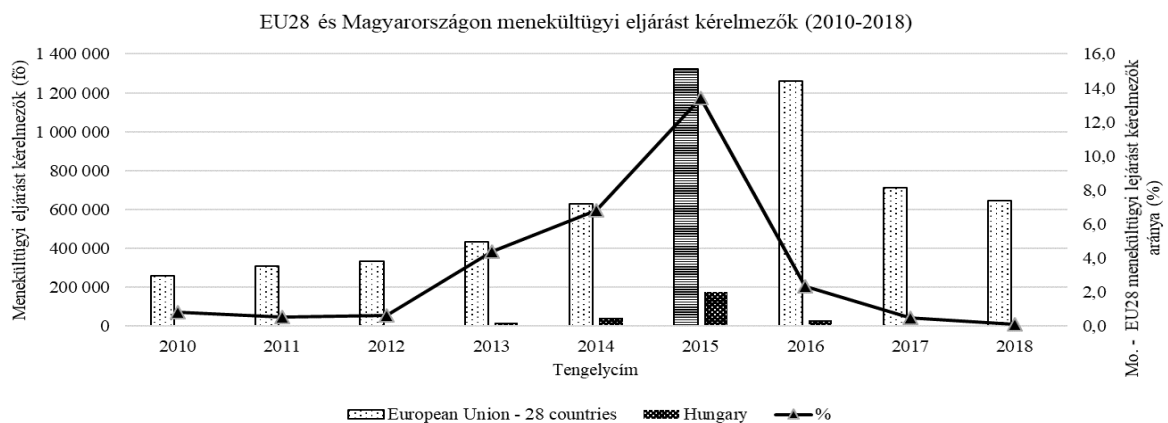
Országunk migrációtörténeti érintettségében pl. az 1939-1944. években lengyel, a II. világháború és polgárháború miatt görög menekülők érkeztek, majd tovább vándoroltak. 1956. telén az akkori magyar lakosság 2%-a menekült külföldre. 1989. évben a volt NDK állampolgárai a reguláris belépésüket és tartózkodásukat követően, tömegesen hagyták el Ausztria felé ellenőrzés nélkül az országot, valamint a román polgárháború miatt szintén tömegek kerestek védelmet Magyarországon. A széthullott Jugoszláviából az 1991-1995. években 100 ezer fő körüli létszám kért és kapott a magyar államtól segítséget, ideiglenes vagy tényleges menekültügyi védelmet.

2014-2015. évforduló időszakában a koszovói exodus következtében több tízezer személy kérte a magyar hatóságoktól menekültügyi eljárás megindítását. Magyarország határát a 2015. évben elérte a nyugat-balkáni tömeges vándorlás, amelynek tipológiájában már beazonosíthatók voltak a szervezethez tartozó jegyei (Éberhardt, 2019, 42-52. o.).

Az EU 28 országának 2010-2013 években stagnáló, majd mérsékelten növekvő lélekszámán belül országunk mérsékelten csökkenő adataival 1,9-2,0 %-s arány képvisel. (1. sz. ábra) Ezekre a demográfiai adatokra épült rá a vándorlási hullámmal érkező, menekültügyi eljárást kérelmezők tömege, amelyből Magyarországon a kérelmezők 13,4 %-a nyújtotta azt be az EU28 viszonylatában 2015 évben, jelentős terheket róva az országra. (2. sz. ábra)

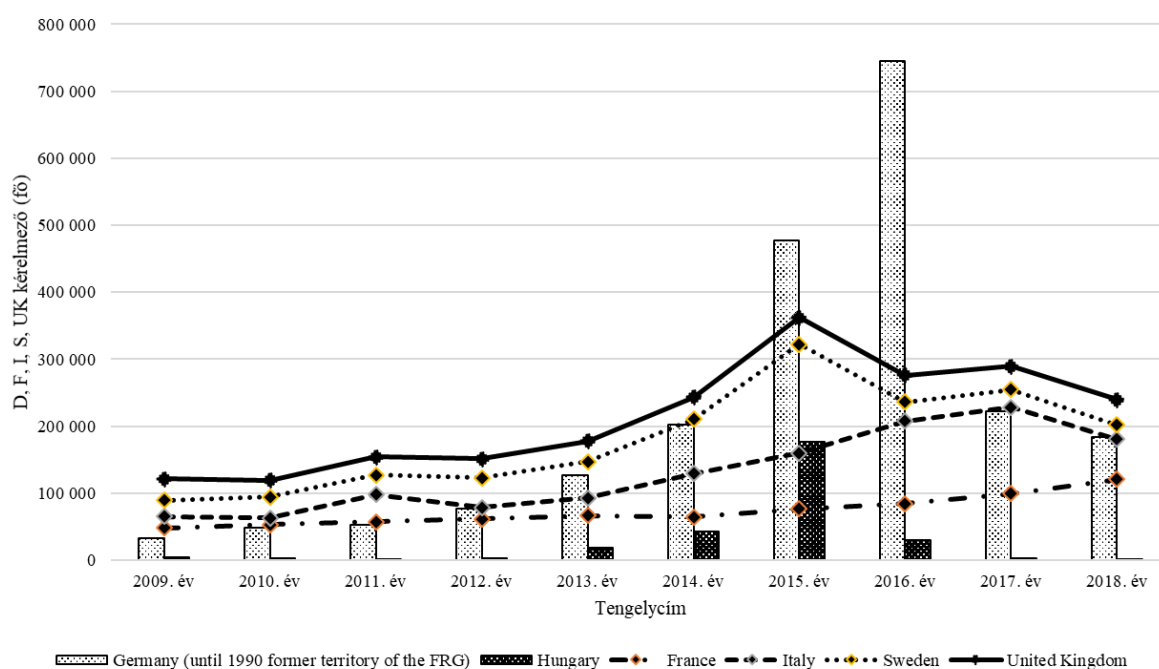


1.sz. ábra – szerző által készített saját ábra (URL 3)



2.sz. ábra – szerző által készített saját ábra (URL 4)

EU TOP 5 menekültügyi eljárást befogadó ország + Magyarország (2009-2018)



3.sz. ábra - szerző által készített saját ábra (URL 5)

Az EU 28 tagállam 2009-2018. években vizsgált adatai szerint a többi országot a tömeges, menekült státusz iránti kérelemre alapuló irreguláris migráció 2015. évi kiugró csúccsal érte el. Magyarország esetében ez a nyomás már 2013. évben beazonosítható volt, majd a 2015. évben extrém kérelmezői adatokat regisztrált (Ritecz, Sallai, 2015, 59-75. o.). A 2016. évben mérsékelt csökkenés után csak 2017. évtől értékelhető további érdemi csökkenés a kérelmezők számában. (3. sz. ábra)

Az ellenőrzött és az ellenőrizetlen migráció, a regularitás és az irregularitás változása

A nemzetállami célok a migráció kezelésében az ellenőrzést (controlled migration) preferálják, amely célok négy fő területen valósíthatók meg. A kibocsájtó területeken aktív nemzeti és nemzetközi támogatásokkal lehet befolyásolni, csökkenteni a negatív hatású push faktorokat. Hasonlóan csökkenthető a pull faktorok hatása és jellege, illetve a migráció mértéke terelhető pl. munkahelyteremtéssel, élelmiszer termelési lehetőség biztosításával (encouraging migration). A medium módszertan szerint a migrációs folyamatok folyamatos monitoringja alapot képezhet a két light és a negyedik, hard protokoll nemzeti, vagy nemzetközi szintű alkalmazására. Keményvonalas, hard megoldásként azonosítható a migrációban ténylegesen érintett személyek esetében a klasszikus államhatalmi eszközrendszerrel végrehajtott ellenőrzés, a krimimigráció (Stump, 2006, 367-419. o.) és szekuritizáció (Teke, 2017, 27-35. o.) amelyekkel a lakosság biztonságérzete növelhető ugyan, de a migráció intenzitását érdemben nem képes befolyásolni.

Az irreguláris migráció fogalmi eleme maga a jogszerűtlenség, ami az adott országba történt vándorlás, az államhatár átlépése vagy az országon belüli tartózkodás nem a vonatkozó jogi előírások szerinti magatartás következménye (Hautzinger, 2016, 181-203. o.). Az irregularitás ezekből következően egy állapot jogszerűségének a megváltozásától függ, egyben bizonytalan

(uncertain), titkolt (clandestine), vagy biztonságfosztott (insecurity) migrációs helyzetet teremthet (Tapia, 2002, 22. o.). Ezek a státuszok az államnak jellemzően hátrányt (pl. joggal történő visszaélés), a személyek esetében a nem azonosított és nem azonosítható személyazonossággal egyfajta előnyt (pl. hatósági eljárások alól ki tudja vonni magát), egyúttal hátrányt is (pl. integrációs és egészségügyi juttatásokhoz való hozzáférés hiánya) generálhatnak.

A vándorok regisztrációjának, annak hiányának kapcsolata a tartózkodás jogszerűségének eltérő megítélésében

A 20. század végén migrációelméleti kutatások tárgyát képezte és írták le kutatók azt a migrációhoz kötődő hatást, amelyet érdemben az USA területén azonosítottak. Az „undocumented” migrant kifejezés az „irregular” és az „unauthorized” szinonimájaként vált ismertté a kutatók és a jogalkalmazók között. Az USA Kongresszusa 1986. évben fogalmazta meg törvényi szinten a regisztráció nélküli külföldiek deportációs és az őket foglalkoztatók büntetési kötelezettségét. A 2006. évre a probléma erősen polarizálódott, az amerikai társadalmat is megosztotta a jelenség kezelésének rendje. A Kongresszus az államhatár biztonságáról szóló törvény módosításával egyértelmű irányt határozott meg a határátlépés és tartózkodás feltételével nem rendelkezők visszatoloncolására. Ezzel a jogalkotói értelmezés deklarálta az irreguláris migráció büntetőjogi eszközökkel történő állami kezelésének feladatait, kriminalizálta a társadalmi jelenséget, annak alanyait (Stumpf, 2006, 367-419. o.).

Hood és Morris az elméletükben arra a tényre alapoznak, hogy a vándor ugyan jogszerűtlenül érkezik valamely országba, de a tartózkodásának jogszerűsége ebben az esetben is érdemi vizsgálatot igényel, pl. a „non-refoulement” fennállása tárgyában. Az ilyen migrálók azonosíthatóságára jelent meg a „un/ documented” fogalom. A leírásuk alanyai olyan speciális helyzetben lévő nem honos állampolgárok, akiknek a társadalmi ellátórendszer által biztosított mindennapi megélhetésükhöz, a sürgősségi egészségügyi ellátásukhoz szükséges, valamint a nyilatkozattételi jogukon túlmenően semmiféle egyéb lehetőségük nincs (Hood, Morris, 1998, 2-8. o.).

A két hivatkozott elméleti példa rámutat arra az egymástól jelentősen eltérő értelmezési kérdéskörre, amelynek az alapja, hogy ki is az un/ documented vándor? A két fő irányvonal közül domináns az a megközelítés, amely úgy értelmezi a vándor helyzetét, hogy a határátlépés, a tartózkodás jogszerűségétől függetlenül tudja-e kétséget kizáróan igazolni a valós személyazonosságát (közokirattal), vagy sem? A másik megközelítés már azt az értelmezést erősíti, amelynek az a vitatott eleme, hogy az ország területén történő tartózkodása az arra illetékes állami hatóság előtt regisztrált, dokumentált-e (URL 6)?

Újszerű-e az okmány nélküliség problematikája, hogyan jelenik meg az új migrációtípológiai elem?

A válasz első része egyértelmű nem, hiszen történelmi korszakok teltek el úgy, hogy nem is léteztek személyazonosságot igazoló tárgyak, okmányok, valamint a kényszer menekülők sem képesek (nem is akarják) minden esetben az okmányaikat magukkal vinni, ha volt is egyáltalán.

Az UNHCR a 2001. évben többször tárgyalta a tömeges migráció jelenségével összefüggésben a személyazonosság megállapíthatóságának problematikáját. A záró nyilatkozat szerint a nemzetközi migráció társadalmi jelenségében érintett országok a jog eszközeivel ideiglenes környezetet alakítanak ki a vándorok menekültkénti jogállás iránti kérelmének pozitív elbírálású, megelőző vélelmezése miatt. Ennek során az eljáró hatóság képviselői előzetesen elfogadják az

undocumented személy (nem hiteles) szóbeli nyilatkozaton alapuló személyazonosságát (prima facie), amivel a kérelmezőnek biztosítja az ország az ideiglenes védelmet, de a nemzetközileg elfogadott szabályok szerint a későbbiekben lefolytatja a tényleges menekültügyi eljárást (EC/GC/01/15/Rev.1).

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) következetesen alkalmazza az ítélezési gyakorlatában az ENSZ International Covenant on Civil and Political Rights által, Franciaországban végrehajtott törvényességi vizsgálatában rögzített eljárási aggályokra megfogalmazott ajánlásokat az undocumented személyekkel kapcsolatban (pl. Case Of DE SOUZA RIBEIRO v. FRANCE (Application no. 22689/07); Case Of BIAO v. DENMARK (Application no. 38590/10) (URL 7). A Bíróság felhívja a figyelmet, hogy a részes államnak biztosítani kell a nem honos állampolgárok (ideértve a menedékkérőket is) visszairányítása indokoltságának méltányos eljárás útján történő értékelését. Ki kell zárni annak kockázatát, hogy bárkit a visszairányítás, toloncolás alkalmazása után súlyos emberi jogi jogsértések ériék. Az undocumented személyeket megfelelő módon tájékoztatni és biztosítani kell, ideértve a menedékjog iránti kérelmek előterjesztésének jogát és ingyenes jogi segítség biztosítását. A részes állam köteles biztosítani, hogy a kitoloncolási végzés alá vont személynek megfelelő idő álljon rendelkezésre a menedékjog iránti kérelem elkészítéséhez, garantálva a tolmácsok bevonását és a felfüggesztő hatályú fellebbezési jogot (CCPR/C/FRA/CO/4).

Az EJEB felhívta a figyelmet a hiteles személyazonossággal nem rendelkező kérelmezők esetében felmerülő kérdéskörre, amely a státusz megalapozott elbírálását, illetve a társadalom biztonságát is veszélyeztetheti (EC/GC/01/4). A hiteles személyazonosság nélküli kérelmezőkkel kapcsolatos ajánlást az ENSZ UNHCR Hivatala által 1992. évben kiadott Kézikönyv is hivatkozza a „Nansen-útlevel” módszertanát ajánlva. A szervezet ezzel szintén a kérelmező, a fogadó ország területén történő tartózkodást, a személy azonosítását kritikus elemként, megoldást igénylő hiátusként kezeli (Kézikönyv, 1992, 7-10. o.). Az elmúlt években felgyorsult és méreteiben megnövekedett vándorlási hullám egyik még meg nem oldott, nemzetközi szinten el nem fogadott módszertannal le nem fedett hiányossága továbbra is a közhiteles személyazonosító okmánnyal nem rendelkező vándorokkal kapcsolatos regisztráció és közhiteles személyesítés hiátusa.

Az undocumented kifejezés migrációs fogalmi körének elfogadása mellett, annak kiterjesztett értelmezésének vélem azt az állapotot, amikor a vándor a személyazonosságának hiteles igazolására szolgáló okmánnyal (közokirattal) vagy nem rendelkezik, vagy igen, de azt eltitkolja az ügyében intézkedő hatóság előtt, azt más adatok közlésével megtéveszti, személyére vonatkozóan valótlán tartalmú nyilatkozatot tesz. Ezzel az értelmezéssel a személy azonosítására alkalmas okmánnyal rendelkező „documented”, illetve azzal nem rendelkező „undocumented” személyként kezelhető.

Az ellenőrizhető és az ellenőrizhetetlen (un/verifiable person) elemként leírható migrációtípológia nívum

A publikált migráció tipológiai azonosítások újszerű bővítéseként értékelem az ellenőrizhető (verifiable person), illetve az ellenőrizhetetlen (unverifiable person) személyként leírható kategóriákat.

Ha az eljárás alanya nem rendelkezik a személyazonosságát hitelesen igazoló adathordozóval, autentikus azonosítását követően rögzített biometrikus azonosítóval, úgy a szóbeli nyilatkozatát kell elfogadni. A személyes adatok valódiságának ellenőrizhetősége objektív okok miatt nem valószínűsíthető meg minden esetben (pl. nincs a személy a magáénak vallott állampolgársági nyilvántartásban rögzítve, diplomáciai kapcsolatok problematikája, menekültügyi eljárás, vagy

egyéb jogi védelem hatálya alatt áll stb.). A vándor valós személyazonossága, vele szemben esetlegesen foganatosított korábbi intézkedések, benyújtott nyilatkozatainak megalapozottsága ellenőrizhetetlenné válik. Ha a hatósági eszközökkel visszaigazolást nyer a nyilatkozat szerinti, vagy attól eltérő személyi adat, úgy ellenőrizhetővé válik a vizsgálat alanya.

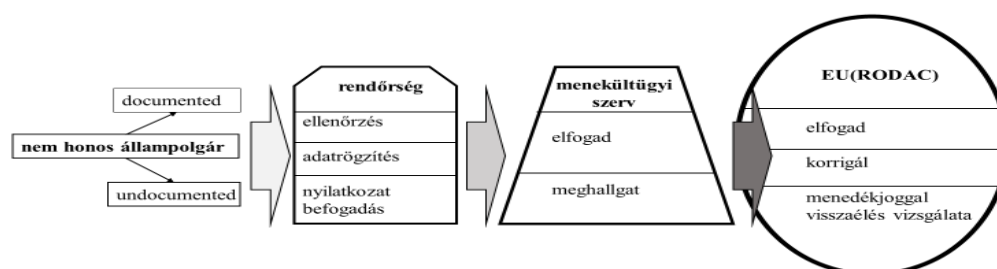
Ajánlott rendészeti lehetőségek a vándorok személyazonosítására

A túlterheléses irreguláris migráció rendészeti szervekre gyakorolt objektív hatásainak (Éberhardt, 2019, 42-52. o.) egyik kritikus eleme az ország területére irregulárisan belépett, ott jogszerűtlenül tartózkodó, személyazonosságát hitelt érdemlő módon igazolni nem tudó, nem honos állampolgár előállításának kötelezettsége.

Az ügyfelek többsége nem mutat fel a valós személyazonossága hiteles igazolására szolgáló közokiratot, viszont törvény rendelkezik a rendőrség irányába az ujjnyomatuk és arcképmásuk digitális rögzítésére. Követhető metódus lehet pl. a kérelmező magáénak vallott személyes adataihoz az első, biometrikus adatrögzítést is végrehajtó eljáró állam, szervezet, hely és időpont digitális azonosítóját kapcsolni az „undocumented” státusz, a menekültügyi eljárás megindítása iránti kérelem rögzítésével. A protokoll követheti a „Nansen-útlevél” féle ajánlást, annak digitalizált megvalósításával (pl. védelmi elemekkel bíró adathordozó kiállítása és átadása a határrendészeti szervnél, kvázi virtuális individuum létrehozásával). Ennek eredményeként az EU(RODAC) rendszer bővítésével, a kötelező biometrikus adatellenőrzéssel a tagállamok területén intézkedés alá vont személy azonosítható lehet a nyilatkozott, vagy az eljáró hatóság által ellenőrzött, igazolt adatokkal (EURODAC, 2013). Ha az ügyfél rendelkezik a személyazonosságát hitelesen igazoló közokirattal, vagy azt a vele szemben folyó eljárásban, intézkedés során bemutatja, úgy regisztrált adatai a tagállamok által módosíthatók, a virtuális személyesítés adatai archiválhatók.

Összegzés

A 21. évszázadban az európai határokat érintő tömeges irreguláris vándorlás újabb elemzési alapokra épülő migrációelméleti kutatásokat váltott ki, amelyek hozzájárultak a széles társadalmi rétegek migrációs jelenségre vonatkozó ismereteinek bővüléséhez is.



4.sz. ábra – ajánlott rendészeti protokoll - szerző által készítve

Az ellenőrizhető (verifiable person) és az ellenőrizhetetlen (unverifiable person) személy, mint migrációtípológiai elem – nem leírt, nem publikált. Az idegen- és menekültrendészeti megközelítés rámutat olyan hiátusokra, amelyek nemzetközi felületen történő jog-, eszköz- és

módszertan korrekciót igényelnek a Konvenció szellemiségének erősítésére, amelyet a tanulmány az ajánlásaival támogathat.

FORRÁSJEGYZÉK

JOGSZABÁLYOK, AJÁNLÁSOK

Az Európai Parlament és a Tanács 603/2013/EU Rendelete (2013. június 26.) az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról

Kézikönyv a menekült státusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről, a menekültek helyzetéről szóló 1951. évi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv alapján, Genf, (1992.) 7-10. o. Forrás: <https://bit.ly/2o54tqZ>

Consideration of Reports Submitted by States Parties Under Article 40 Of The Covenant Concluding Observations of the Human Rights Committee FRANCE; CCPR/C/FRA/CO/4 31 July 2008; 5-6. o. Forrás: <https://undocs.org/en/CCPR/C/FRA/CO/4> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 23.)

UNHCR: Global consultations on international protection: report of the second meeting in the third track - EC/GC/01/15/Rev.1; Forrás: <https://www.unhcr.org/en-ie/3b83dee64.pdf> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 15.)

UNHCR: Protection of refugees in mass influx situations: overall protection framework - EC/GC/01/4; Forrás: <https://bit.ly/3bAQNs9> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 15.)

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. Törvény 4-6. § (Rtv)

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló 2007. évi XC. Törvény 1. §

Az idegenrendészeti szervvel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi XXXV. Törvény - 1. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosítása 2. §

PUBLIKÁCIÓK

Annan, Kofi: High-Level Dialogue of the United Nations General Assembly on International Migration and Development, New York, (2006.) Forrás: https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2006.051_1.x

Balla Zoltán: A rendészet alapjai és egyes ágazatai - Dialóg Campus Kiadó, Budapest, (2017.) 17-19. o.

Balogh Róbert: Migráció, mint anomália — a bevándorló-kérdéstől a bevándorló-veszélyig. Jog- és politikatudományi folyóirat, Budapest (2008.) 414-426. o. ISSN: 1789-0446

Czaga Viktória; Horváth J. András; Jancsó Éva; Kollár Nóra; Rácz Lajos; Steiner Endre: A fővárosi rendőrség története I. (1914-ig) szerk.: Kollár Nóra; Budapesti Rendőrfőkapitányság, (1995.) ISBN: 963-03-3993-5

Éberhardt Gábor: A túlterheléses migráció kifejezésének helye a migrációelméletben, Belügyi Szemle, Budapest (2019.) 10. sz. 41-58. o. ISSN: 1789-4689

Hautzinger Zoltán; Hegedüs Judit; Klenner Zoltán: A migráció elmélete – NKE RTK, Budapest (2014.) 7-19. o. ISBN: 978-615-5305-54-2

Hautzinger Zoltán: Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonzásában – In.: Hautzinger Zoltán (szerk.): A migráció bűnügyi hatásai, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, Budapest (2016.) 181-203. o. ISBN: 978-615-80567-0-0

Hood, M. V. & Morris, Irwin L: The Effects of Documented and Undocumented Migrant Context on Anglo Opinion Toward Immigration, Political Behavior. (1998.) Vol. 20. No 1. 2-8. o. ISSN: 0190-9320

János Sallai: The history of law enforcement in hungary - Dialóg Campus Kiadó, Budapest, (2018.) 9-158. o.

Pok, Binh: Mass migration – in.: The Wiley-Blackwell Encyclopedia of Globalization, First Edition. Edited by George Ritzer © 2012 Blackwell Publishing Ltd. Published 2012 by Blackwell Publishing Ltd. ISBN: 9781405188241

Ritecz György; Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei – Hanns Seidel Alapítvány, Budaörs (2015.) 59-75. o. ISBN: 978-963-88484-4-4

Ritecz György: Határőrizet a rendszerváltástól napjainkig - In: Őrzők, vigyázatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig - (Szerk.: Pósan László, Veszprémy László, Boda József, Isaszegi János) Zrínyi Kiadó, Budapest, (2017.) 642–673. o. ISBN: 978 963 327 560 3

Ritecz György: Az Európába irányuló tömeges irreguláris migráció felfutásának és megszűnésének okai – In.: Hadtudomány XXVIII. évfolyam 2018/3-4. szám, MHTT, Budapest, (2018.) 66-78. o. ISSN: 1588-0605

Sallai János: A határrendészet első kézikönyve, in.: Gaál Gyula; Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százöt év - Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata, Budapest (2013.) 61-63. o. ISBN: 978-963-08-6212-7

Sallai János: A rendészet kihívásai napjainkban – Magyar Hadtudomány, Budapest (2015.) 1-2. sz. 135. o. ISSN: 1215-4121

Stéphane de Tapia: New patterns of irregular migration in Europe - Centre National de la Recherche Scientifique, France (2002.) 22. o. ISBN: 978-92-871-5300-5

Stumpf, Juliet P.: The Crimmigration Crisis: Immigrants, Crime, and Sovereign Power - American University Law Review, Vol. 56., (2006.) 367-419. o. ISSN: 1943-5673

Teke András: A deklarált veszélyértelmezés biztonsági kockázatai – In.: Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig - Pécsi Határőr Tudományos közlemények XIX. Szerk.: Gaál Gyula & Hautzinger Zoltán, (2017.) 27-35. o. ISSN 1589-1674

INTERNETES FORRÁSOK

URL 1: <https://bit.ly/2vH2g8W> (Letöltés időpontja: 2020. 01. 29.)

URL 2: <https://bit.ly/2V3gyeQ> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 19.)

URL 3: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_gind (Letöltés időpontja: 2020. 02. 29.)

URL 4: <https://bit.ly/2lPmJmR> (Letöltés időpontja: 2019. 11. 15.)

URL 5: <https://bit.ly/2vUkrbz> (Letöltés időpontja: 2019. 11. 15.)

URL 6: <https://migrationdataportal.org/themes/irregular-migration> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 12.)

URL 7: <https://bit.ly/2VHSsX9> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 13.)

URL 8: <https://www.naih.hu/eurodac-rendszer.html> (Letöltés időpontja: 2020. 02. 23.)

ÁBRAJEGYZÉK

1. sz. ábra – EU 28 és Magyarország lakosságának száma (2010-2018)
2. sz. ábra – EU 28 és Magyarországon menekültügyi eljárást kérelmezők (2010-2018)
3. sz. ábra - EU TOP 5 menekültügyi eljárást befogadó ország + Magyarország (2009-2018)
4. sz. ábra – ajánlott rendészeti protokoll